

Arkivsak

26/10453-2

Saksbehandler

Ole Bjørn Bårnes

Saksgang

Hovedutvalg for næring, industri og
klima

Møtedato

14.10.2026

Nasjonal strategi for forvaltning av hjortevilt 2026–2030

Innstilling fra fylkesdirektøren

Saken om nasjonal strategi for forvaltning av hjortevilt 2026–2030 tas til orientering.

Bakgrunn og saksgang

På oppdrag fra Landbruks- og matdepartementet publiserte Landbruksdirektoratet i april 2026 *Nasjonal strategi for forvaltning av hjortevilt 2026–2030* (vedlegg 1). Strategien erstatter tidligere strategi fra 2009. Formålet er å gi overordnede føringer for en bærekraftig og framtidsrettet forvaltning av hjorteviltbestandene i Norge. Strategien skal bidra til å møte nye utfordringer knyttet til klimaendringer, arealbruk, sykdom og samfunnets forventninger til forvaltning og jakt.

Hjorteviltstrategiens høringsdokument ble behandlet av hovedutvalg for næring, industri og klima i sak 76/25, og det ble fattet følgende vedtak:

Telemark fylkeskommune spiller inn følgende til ny hjorteviltstrategi:

- 1. Telemark fylkeskommune forutsetter at nasjonale myndigheter prioriterer ressurser til gjennomføring av strategien og dens handlingsdel, og ber om økte økonomiske rammer til fylkeskommunenes viltfond.*
- 2. Hjorteviltstrategien kan gjerne være tydeligere på ansvaret for viltpassasjer og vilttrekk*
- 3. Hjorteviltstrategien tas til orientering.*

Saken som nå fremmes gis som orientering, med vurderinger om strategien har hensyntatt fylkeskommunens innspill.

Saken fremmes for hovedutvalg for næring, industri og klima som fatter endelig vedtak i saken.

Saksopplysninger

Fylkeskommunen har siden 2010 hatt forvaltningsansvar knyttet til høstbare viltarter. Gjennom veiledning, rådgivning, økonomiske tilskudd, arealforvaltning og utviklingsprosjekter jobber fylkeskommunen for at viltet og viltets leveområder skal forvaltes i samsvar med viltressursloven og naturmangfoldloven, slik at naturens produktivitet og artsrikdom bevares.

Fylkeskommunen har et særskilt veiledningsansvar overfor kommuner, rettighetshavere, og andre interessenter når det gjelder spørsmål knyttet til jaktutøvelse og organisering, bestandsplanlegging, vilthelse og beiteressurser, regelverk, oppfølging av strategier og handlingsplaner, med videre. Fylkeskommunene som viltmyndighet er derfor sentrale for oppfølging av strategien.

Ny strategi for forvaltning av hjortevilt legger særlig vekt på kunnskapsbasert, helhetlig og grenseløs forvaltning, samt samordning mellom forvaltningsnivåene. Fylkeskommunene er tillagt en stor regional rolle i oppfølgingen av strategien, som også støtter opp under og tydeliggjør gjeldende lovverk og føringer fylkeskommunen allerede har til fagfeltet.

Strategiens visjon er *Robuste bestander i en natur i endring*, og for å nå visjonen er det viktig å utvikle en langsiktig høstingskultur som forvalter ressursene til det beste for hjorteviltbestandene.

Hjorteviltstrategien peker på flere utfordringer knyttet til hjortevilt som berører flere sektorer, og favner dermed bredt. For å nå visjonen og løse mange av de utfordringer hjorteviltforvaltningen står overfor har strategien fem satsingsområder, som både hver for seg og samlet skal bidra i riktig retning. Hvert av satsingsområdene har tiltak knyttet til seg, hvor det pekes på aktører som har ansvar eller kan bidra til å gjennomføre tiltaket. Oversikt over alle tiltakene er vedlagt.

Fylkeskommunene er tiltenkt et direkte ansvar for oppfølging i flere av satsingsområdene, og tiltakene der fylkeskommunen er utpekt med ansvar fremgår i tabellene i vedlagte hjorteviltstrategi. Følgende satsingsområder er vedtatt i hjorteviltstrategien:

1. **Grenseløs forvaltning** handler om at hjorteviltet skal forvaltes uavhengig av menneskeskapte grenser. Målsettingen er at forvaltningen av hjortevilt skal skje på en skala som minimum tilsvarer deres leveområder, og forvaltningen skal være kunnskapsbasert i alle ledd.
2. **Arealbrukskonflikter** handler om å utvikle sameksistensen mellom hjorteviltet og samfunnet som ivaretar de grunnleggende behovene til begge. Hjorteviltets leveområder skal ivaretas, og omfanget av arealbrukskonflikter skal reduseres.
3. **Vilthelse** handler om å sikre best mulig vilthelse, og å hindre spredning av sykdommer på tvers av arter og områder. Helse- og velferdstilstanden i hjorteviltbestandene skal ikke forringes som følge av menneskelig aktivitet, og bestandene skal forvaltes på en måte som gjør dem mindre sårbare mot naturlige endringer.

Fylkeskommunen er ikke tiltenkt et direkte ansvar for oppfølging av tiltak innenfor for dette satsingsområdet.

4. **Fremtidens jaktutøvelse** handler om at samfunnets verdier og normer skal legge føringer for jaktutøvelsen. Det er et mål at alle aktører i norsk hjorteviltforvaltning skal sette søkelyset på forvaltning av den delen av bestanden som går igjen etter jakta.
5. **Hjortevilt som næring** handler om å legge til rette for verdiskaping fra hjorteviltet – inkludert lokalt forankret næringsutvikling og nyskaping. I dette ligger at lokal næringsutvikling basert på hjorteviltressursen skal videreutvikles innenfor rammene av en langsiktig forvaltning som sikrer robuste bestander.

Strategien skal gjennomføres i samspill mellom alle aktørene i hjorteviltforvaltningen. Dette betinger at viltmyndigheter, grunneiere og jegere i felleskap arbeider for målsettingene i strategien.

Økonomiske, administrative og juridiske konsekvenser

Saken som fremmes har ikke direkte økonomiske, administrative eller juridiske konsekvenser for Telemark fylkeskommune. Innholdet i strategien tydeliggjør fylkeskommunens forvaltningsansvar og myndighet som er hjemlet i viltressursloven, og vil således kunne medføre både økonomiske kostnader og administrativt merarbeid fremover i tid.

Konsekvenser for fylkets klimamål og FNs bærekraftsmål

Saken har ingen direkte konsekvenser for fylkets prioriterte klimamål og FNs bærekraftsmål.

Fylkesdirektørens vurdering

Fylkesdirektøren mener Landbruksdirektoratet har laget en god strategi for forvaltning av hjortevilt. Strategien løfter frem viktige utfordringer og muligheter som hjortevilt og forvaltningen står overfor i dag og fremover. Det er også positivt og viktig at strategien henviser til ansvarlige aktører innen hjorteviltforvaltningen for de forskjellige satsningene, fokusområder og tiltak for å nå målsettingene i strategien.

Fylkesdirektøren har ikke klart å se at strategidokumentet konkret svarer på fylkeskommunens innspill som ble vedtatt av hovedutvalget i sak 76/25 (høring på strategien);

- 1. Telemark fylkeskommune forutsetter at nasjonale myndigheter prioriterer ressurser til gjennomføring av strategien og dens handlingsdel, og ber om økte økonomiske rammer til fylkeskommunenes viltfond.***

Fylkesdirektøren er ikke kjent med hvordan Landbruksdirektoratet og Miljødirektoratet vil finansiere eller sikre økonomiske virkemidler for gjennomføring av strategien. Det er allikevel å forvente at det vil følge vilkår og prioriteringer for bruk av årlige øremerkede midler som overføres fylkeskommunene fra det nasjonale viltfondet. Dette er omtalt under tiltak; *1.1.1 Vurdere prioritering av midler for å opprettholde og utvikle kompetanse i lokal og regional forvaltning.*

2. Hjorteviltstrategien kan gjerne være tydeligere på ansvaret for viltpassasjer og vilttrekk

Hjorteviltstrategien har ingen satsingsområder som kun tar for seg vilttrekk og viltpassasjer, men tematikken er omtalt i fokusområdene til strategien.

Fylkeskommunen har fått en tydelig styrket og mer samordnende rolle i strategidokumentet. Som regional viltmyndighet anser fylkesdirektøren dette som positivt, og tydeliggjør ansvaret fylkeskommunen allerede i dag har i viltressurslovens bestemmelser, og den myndighet som ble overført fra Statsforvalteren i 2010.

Fylkesdirektøren anbefaler at saken tas til orientering som grunnlag og forventninger fra nasjonale myndigheter til Telemark fylkeskommune sitt arbeid med hjorteviltforvaltning. Fylkeskommunen skal prioritere å være en aktiv pådriver for å følge opp vedtatte satsingsområder og tiltakspunkt.

Vedlegg:

Strategi for forvaltning av hjortevilt 2026-2030_rapport 17 2026